

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bağımlılıkla Mücadelede Yasal ve Kurumsal Mekanizmaların Etkililiği: Eğitim, Denetim ve Mevcut Politikaların Uygulama Süreçlerinin Araştırılması amacıyla, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince bir Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 25/06/2025

Mesut DOĞAN

Ankara Milletvekili

GEREKÇE

Uyuşturucu ve diğer bağımlılık yapıcı maddelerle mücadele yalnızca arzın önlenmesiyle değil; aynı zamanda talebin azaltılması, bireylerin ve toplumun korunması, bağımlı bireylerin tedavi ve rehabilitasyonu ile sosyal hayata kazandırılması gibi çok boyutlu politikalarla mümkündür. Bu mücadele, birçok kamu kurumu, yerel yönetim, sivil toplum kuruluşu ve meslek grubu tarafından yürütülmektedir. Ancak bu çok aktörlü yapıya rağmen **uygulamada koordinasyon eksikliği, veri paylaşımında sınırlılık ve yapılan faaliyetlerin izlenmesine yönelik mekanizmaların yetersizliği** ciddi bir sorun olarak varlığını sürdürmektedir.

Bugüne kadar yayımlanan çok sayıda politika ve strateji belgesi, bağımlılıkla mücadelede önemli hedefler ortaya koymuştur. Bunlar arasında:

- 2008 tarihli TBMM Uyuşturucu Başta Olmak Üzere Madde Bağımlılığı ve Kaçakçılığı Sorunlarının Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu
- 2018 Uyuşturucu Madde Bağımlılığı ve Yeni Bağımlılık Türlerinin Araştırılarak Bağımlılığın Nedenlerinin ve Alınacak Tedbirlerin Tespit Edilmesi Maksudıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu Raporu
- 2024-2028 Uyuşturucu ile Mücadele Ulusal Strateji Belgesi ve Eylem Planı
- On İkinci Kalkınma Planı (2024-2028)
- Türkiye Yüzyılı İçin Doğru Adımlar – AK Parti 2023 Seçim Beyannamesi

gibi belgelerde çok sayıda hedef tanımlanmış; toplum temelli mücadele, okul çevrelerinin güvenliği, danışmanlık merkezlerinin yaygınlaştırılması, kadınlara özel AMATEM birimlerinin kurulması, madde kullanımının yargı süreçlerinde ele alınışı, atık su analizlerine dayalı halk sağlığı planlaması ve narkotik personel eğitimi gibi alanlarda vaatler sıralanmıştır.

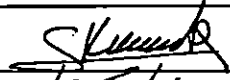
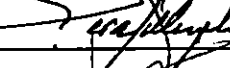
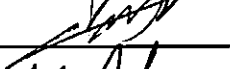
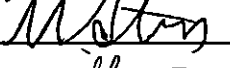
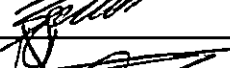
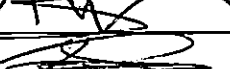
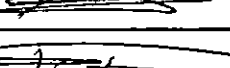
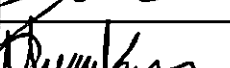
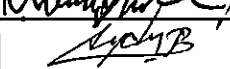
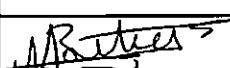
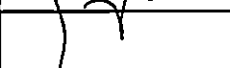
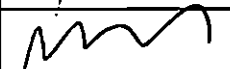
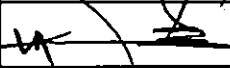
Ancak yapılan araştırmalar ve TBMM üyeleri tarafından verilen soru önergeleri göstermektedir ki:

- Hedeflenen faaliyetlerin **uygulama düzeyleri izlenmemekte,**
- Kurumlar arası **koordinasyon ve bilgi paylaşımı sınırlı,**
- Bakanlıklar tarafından planlanan projelerin **etki analizleri yapılmamakta** ya da kamuoyuyla **şeffaf biçimde paylaşılmamaktadır,**
- Politika belgelerinde yer alan hedeflerin büyük kısmı **niteliksel değil, niceliksel göstergelerle ifade edilmekte,** bu durum **politikaların niteliğini ve kalıcılığını sorgulatmaktadır.**

Örneğin; Millî Eğitim Bakanlığı'nın yürüttüğü **Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitim Programı'nın (TBM)** etkinliğine ilişkin bir kamu değerlendirmesi bulunmamaktadır. Sağlık Bakanlığı'nın **bağımlılık tedavisine dair ulusal kılavuzu** hâlâ hazırlanmamıştır. İçişleri Bakanlığı ve Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren **Narkotimler ve Narkotik projelerine dair** etkinlik analizleri sınırlı paylaşılmaktadır. Gümrük kapılarında narkotikle mücadele eden kolluk gücü sayısına dair ise halen personel eksikliği bildirilmektedir.

Ayrıca **derneklerin denetimi, denetimli serbestlik sisteminin etkinliği, Bahar Merkezlerinin işlevi, narkotik anneye uygulamasının kapsamı, atık su analizine göre yerel planlama, ceza infaz kurumlarında tedaviye erişim, Aile Sosyal Destek Programı'nın bağımlılıkla ilişkili kullanımına dair veri eksikliği** gibi birçok konuda **şeffaflık ve hesap verebilirlik sorunları** göze çarpmaktadır.

Bu çerçevede, geçmişte yayımlanmış tüm strateji belgeleri ve politik taahhütlerin ne ölçüde hayata geçirildiğinin tespiti, ilgili kamu kurumlarının yürüttüğü çalışmaların **şeffaflık, hesap verebilirlik ve etkililik** ilkeleri çerçevesinde değerlendirilmesi, **bağımlılıkla mücadelede kurumsal yapıların denetlenmesi ve bu yapılara ilişkin kamuoyunun bilgilendirilmesi amacıyla** bir Meclis Araştırması açılması elzemdir.

SN	MİLLETVEKİLİ ADI SOYADI	SEÇİM BÖLGESİ	İMZA
1	SADULLAH KISACIK	ADANA	
2	İDRİS ŞAHİN	ANKARA	
3	MESUT DOĞAN	ANKARA	
4	SADULLAH ERGİN	ANKARA	
5	ŞERAFETTİN KILIÇ	ANTALYA	
6	CEMALETTİN KANİ TORUN	BURSA	
7	MEHMET ATMACA	BURSA	
8	SEMA SİLKİN ÜN	DENİZLİ	
9	ERTUĞRUL KAYA	GAZİANTEP	
10	NECMETTİN ÇALIŞKAN	HATAY	
11	BÜLENT KAYA	İSTANBUL	
12	DOĞAN DEMİR	İSTANBUL	
13	ELİF ESEN	İSTANBUL	
14	HASAN KARAL	İSTANBUL	
15	MEDENİ YILMAZ	İSTANBUL	
16	MUSTAFA KAYA	İSTANBUL	
17	BİROL AYDIN	İSTANBUL	
18	MUSTAFA BİLİCİ	İZMİR	
19	İRFAN KARATUTLU	KAHRAMANMARAŞ	
20			
21	MEHMET EMİN EKMEN	MERSİN	
22	SELÇUK ÖZDAĞ	MUĞLA	
23	MEHMET KARAMAN	SAMSUN	
24	CEM AVŞAR	TEKİRDAĞ	